

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

Δημιουργική
Ευρώπη

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Ε.Ι.Τ.Α.Α. Α.Ε.

Ημερίδα
**Πολιτισμός, Κινητήριοις Δύναμη Τοπικής Οικονομίας
και Κοινωνικής Συνοχής**

Τρίτη, 12 Ιουλίου 2016

Πνευματικό Κέντρο Δήμου Αθηναίων «Αμφιθέατρο Αντώνης Τρίτσης»

Πολιτιστική στρατηγική ελληνικών πόλεων

Δρ. Βασίλειος Λαοπόδης

Πρόεδρος και Ιδρυτής CulturePolis

Τι περιλαμβάνει αυτή η παρουσίαση

- **Τι είναι η CulturePolis**
 - Δέκα χρόνια συνεισφοράς
- **Γιατί μια έρευνα για την «Πολιτιστική στρατηγική των ελληνικών πόλεων»**
 - γιατί το 2016 – γιατί σε 2 φάσεις
 - γιατί από την CulturePolis
 - γιατί με την Πανελλήνια Ένωση Γενικών Γραμματέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης "Κλεισθένης"
- **Το πλαίσιο της έρευνας**
 - Η πιλοτική έρευνα σε 32 Δήμους – Μάϊος 2016
 - Τα πρώτα ενδεικτικά αποτελέσματα
 - Η πλήρης έρευνα 26 Ιουνίου – 26 Ιουλίου 2016
 - Το σκεπτικό
 - Τα ερωτηματολόγια
 - Για όλους τους Δήμους
 - Για ειδικές κατηγορίες Δήμων
 - Οδηγός Συμπλήρωσης – Ομάδα Υποστήριξης – Συνεντεύξεις
- **...και μετά τί ;;**

Δέκα χρόνια συνεισφοράς με έμφαση στα παρακάτω πεδία:

Πολιτισμός και τέχνες

Πολιτιστική κληρονομιά, νέες τεχνολογίες και τουρισμός

Κοινωνική καινοτομία

Νεολαία και απασχόληση

Βιώσιμη ανάπτυξη & Αγροδιατροφή

- Σύνδεση της με πολιτισμό και τουρισμό

Πολιτιστική επιχειρηματικότητα

Πολιτιστική διπλωματία

Στόχοι με ορίζοντα το 2025

Αναμόρφωση CulturePolis, ανανέωση προσώπων

Λειτουργία της ως οργάνωσης - ομπρέλλας

- με σύμπραξη Δήμων & δραστήριων πολιτιστικών / κοινωνικών και άλλων μη κερδοσκοπικών οργανώσεων και

- με συνεργασία ανεξάρτητων ακαδημαϊκών / επιστημόνων / επαγγελματιών

Απολογισμός

- Δεκάδες έργα σε Κέρκυρα, Ιόνια, Βαλκάνια, Νοτιο-ανατολική Ευρώπη, Μεσόγειο
- Ανάπτυξη εμπειρογνωμοσύνης υψηλού επιπέδου
- Τεχνογνωσία σε Ευρωπαϊκά έργα και πρωτοβουλίες
- Συμβολή σε τοπική / περιφερειακή ανάπτυξη
- Εκκολαπτήριο νέων επιστημόνων και επαγγελματιών σε θέματα
 - πολιτισμού, καινοτόμων δράσεων
 - νέων τεχνολογιών και επιχειρηματικότητας
- Καλές πρακτικές προς αξιοποίηση
 - SUSTCULT – μεθοδολογία βιώσιμης διαχείρισης πολιτιστικής κληρονομιάς

Τρέχοντα έργα

- **DIVERTIMENTO** – αξιοποίηση αποτελεσμάτων έργων πολιτιστικού τουρισμού ΕΕ ([Cosme](#))
- **Citizen Artist Incubator** – καλλιτέχνες & κοινωνία ([Creative Europe](#))
- **Grow Observatory** – ευαισθητοποίηση νέων αγροτών σε νέες τεχνολογίες ([Horizon2020](#))
- **JoyNEET** – καινοτομία στην απασχόληση νέων ([ERASMUS +](#))
- **Veni Vidi Comedi: Cooking for Europe** ([Europe for Citizens](#))

Recent-Running projects (April 2018)

<p>DIVERTIMENTO</p> <p>Started: 1/4/2016, duration 18 months CORAME 699493</p> <p>CulturePolis is lead partner of this project on "Diversifying tourism offers in peripheral destinations with heritage-based products and services, stakeholder alliances and skills alliances to internationalize locally operating micro-enterprises and facilitate uptake by the global market"</p>	<p>Citizen Artist Incubator</p> <p>Started: 1/9/2015, duration 24 months EU programme: Creative Europe/ Project 559 317 / GR, CulturePolis is lead partner of the above small-scale project (budget of € 330,000 with 60% financing), based on the modernist notion of "Artist Citizen - Citizen Artist". It aims at training and preparing artists from Europe to this new approach providing job creation for 30 Citizen-Artists in Austria in two phases by 2017. See more at www.citizenartist.eu</p>	<p>GROW Observatory</p> <p>GROW Observatory will create a sustainable citizen platform & community to generate, share & utilize information on land, soil & water resource at a resolution hitherto not previously considered. The outcome will be a central hub of open knowledge and data created and maintained by growers that will be of value to the citizens themselves as well as specialist communities in science, policy and industry. HORIZON2020-start 1.11.2016</p>	<p>JoyNeet</p> <p>Job Opportunities for Youth with the Network of European Towns) 1/11/2014 – 31/12/2015 "Europe for Citizens"-15 NGOs, 8 EU municipalities, stakeholders CulturePolis participates in 7 meetings, 4 of which will focus on the following priorities: Agriculture, Industry and ICT Innovation, Crafts, Culture and Tourism, in order to give youth a real chance to meet potential partners from the countries of the Network and to design with the mobility to learn, train, work, study or volunteer abroad, or even start their new business. www.joyneet.eu group</p>
<p>Vepi Viki Corredi : The Cooking Europe Project</p> <p>ERASMUS + 2014-2016 This 14 months project led by LBEL, qql Luxembourg is designed to develop a sustainable practice around European culinary culture adapted to a fast living society, through a practice of autonomy and DIY (Do it Yourself) approach, linking the daily nutrition with gastronomy and a healthy lifestyle</p>	<p>Cultural Entrepreneurship</p> <p>CULENTATHENS Series of talks on cultural entrepreneurship http://culent.com/</p> <p>Cultural and Creative Enterprises Incubator http://culturepolis.org/en/2013-11-30-20-08-00/2013-01-06-48-26-culturepolis</p>	<p>Platform for Political Innovation</p> <p>01/10/2014 – 31/05/2015 Funded by EEA for Greece – "We are all citizens". CulturePolis with NGOs Place Identity and SoRex launched a project aiming to strengthen the role and efficiency of Civil Society in Greece, focusing on the imperative need for innovation in policy-making. See more at http://politicalinnovation.gr/</p>	<p>1st Adriatic-Ionian Intercultural Dialogue Conference</p> <p>Corfu, 27-28 June 2008* Organised by the European Parliament - Offices for Greece, Italy, Slovenia ec.europa.eu/corfu-1d-conf-2008/</p> <p>CultLink</p> <p>Damascus, Syria, 2008 A EC funded project for promoting handicrafts from African - women. http://culturepolis.org/en/projects/initiatives/ecndc</p>
<p>SUSTCULT</p> <p>8U8TCULT: «Achieving sustainability through an integrated approach to management of cultural heritage, 2011-2014» Funded by the Transnational Cooperation Programme South East Europe (South East Europe - SEE) and the Greek state (www.sustcult.eu/) http://culturepolis.org/en/projects/currentprojects/sustcultproject</p>	<p>1st World Festival Arab Corfu, April 2011</p> <p>Held from 1-6 April 2011 by the NGO CulturePolis, under the project of the European Union "Culture 2007-2013" "Festival of Intercultural Dialogue - Cultural Encounter East-West." http://arabfestivalen.wordpress.com</p>	<p>Anthropos-Art-Environment, Preveza 2008</p> <p>A youth programme project organised by the CulturePolis Cultural Antenna of Preveza, with involvement of local population. http://culturepolis.org/en/profile/activities/culturalantennas/preventenna</p>	
<p>"Cultural Organisations Collaboration Network "Get ... Culturally Connected", 2008 - ...</p> <p>Internet platform to communicate and promote and between networking and cooperation between cultural institutions, associations, organizations OTA, creators and cultural managers- http://culturepolis.org/en/projects/completedprojects/culturallyconnected</p>	<p>"Cultural Meetings of the Fortress" - Corfu 2008 - 2012</p> <p>A circle of events entitled "Cultural Encounters of the Fortress" Old Fortress - Cafe Bar- http://culturepolis.org/en/projects/awareness/cultmeetingsfortress</p>		

Το σκεπτικό της Έρευνας- I

Γιατί αυτή η έρευνα ;;

Στόχος CulturePolis 2016 – 2015 :

«Παρατηρητήριο CulturePolis για την πολιτιστική στρατηγική»

- Για βοήθεια ελληνικών Δήμων / περιφερειών / δομών να βελτιώσουν την πολιτιστική τους εικόνα
- Σε επόμενη φάση: σε οργανισμούς, φορείς, επιχειρήσεις κ.λπ καθώς και κάλυψη και ξένων χωρών κυρίως γειτονικών - εργαλείο τα προγράμματα ΕΕ / κυρίως Interreg

Πώς μπορεί να γίνει ;;;

1. Αυτο-αξιολόγηση του σταδίου εξέλιξης της πολιτιστικής στρατηγικής του κάθε Δήμου

- Διεθνή πρότυπα που επιτρέπουν συγκρισιμότητα

2. Καταγραφή οραμάτων – στόχων – ποιοτικών χαρακτηριστικών πολιτιστικής στρατηγικής του κάθε Δήμου

- Ποιά η σημερινή εικόνα / κάποιες σκέψεις για το μέλλον

3. Έρευνα αναγκών Δήμων σε υπηρεσίες / εργαλεία πολιτιστικής στρατηγικής

- Για μεσαίους – μεγάλους Δήμους
- Για μικρούς – πολύ μικρούς & νησιωτικούς Δήμους (ειδικές συνθήκες

Ανάγκη συνεργασιών

Με ποιούς ;;

- Ιστορικό συνεργασιών με Δήμους μέσω Δικτύου Πολιτιστικών Αντενών (2007-2012) : Πρέβεζα, Πάργα, Παξοί, Ναύπακτος, Πύργος, Ζάκυνθος ...και Λέτσε, Αγ. Σαράντα, Plovdiv
- Νέες συνεργασίες με αρμόδιους και /ή εξειδικευμένους φορείς
 - Σχεδιάσαμε κοινές δράσεις με ορισμένους Δήμους για Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Πρωτεύουσα 2021: Καλαμάτα, Ιωάννινα, Κέρκυρα αλλά και άλλους : Ηγουμενίτσα, Plovdiv2019
 - Υπογράψαμε 21/5/2016 με ΚΛΕΙΣΘΕΝΗ – Συμφωνητικό Συνεργασίας
- Ανοικτοί σε νέες συνεργασίες με όλους
 - Υπ. Πολιτισμού, Υπ. Εσωτερικών, ΕΕΤΑΑ, Πανεπιστήμια, Δήμους και κεντρικούς φορείς τους, Περιφέρειες κ.ά ενδιαφερόμενους

Το σκεπτικό της Έρευνας-III

Τα κριτήρια

1. Σημερινές τάσεις και προοπτικές για πολιτιστική στρατηγική σε τοπική αυτοδιοίκηση
2. Κριτήρια για επιλογή "Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας"
 - i. Συμβολή στη μακροπρόθεσμη στρατηγική
 - ii. Ευρωπαϊκή διάσταση
 - iii. Πολιτιστικό και καλλιτεχνικό περιεχόμενο
 - iv. Ικανότητα υλοποίησης
 - v. Προσέγγιση
 - vi. Διαχείριση
3. Ερωτήματα από προηγούμενες έρευνες της CulturePolis προς υποψηφίους Δημάρχους, Νομάρχες και Περιφερειάρχες πριν τις εκλογές 2006, 2009, 2014) – ελλιπή αποτελέσματα

- **Προσκλήθηκαν 54 Δήμοι** με κριτήριο (αυθαίρετο!) τη γνωστή πολιτιστική δραστηριότητα
- **Απήντησαν 32 Δήμοι** (~ 60% !) μέσα σε 10 ημέρες (~ 60% !)
- Δημοσιεύτηκαν αποτελέσματα στις 21/5/2016 στο «**2ο Φόρουμ Τοπικής Αυτοδιοίκησης & επιχειρηματικότητας**» στη Θεσσαλονίκη – [CulturePolis-Ημερίδα Θεσσαλονίκης-αποτελέσματα 21.05.2016](#)

Σημαντικά ευρήματα και σημεία έμπνευσης

[ΕΡΕΥΝΑ ΔΗΜΩΝ 2016 CulturePolis](#)):

- Κατανόηση από πολιτικές ηγεσίες ανάγκης πολιτιστικής στρατηγικής
- Διαπίστωση γενικά ότι λείπει το Όραμα και η στρατηγική
- Βούληση σύνδεσης της στρατηγικής αυτής με τον τουρισμό και άλλες μορφές τοπικής ανάπτυξης π.χ. αγροδιατροφή και γαστρονομία
- Βαρύτητα στη σημασία των πολιτιστικών εκδηλώσεων
- Σημαντικές ελλείψεις των Δήμων σε ειδικευμένο στελεχιακό δυναμικό
- Επιθυμία συνεργασίας με τους δημότες και φορείς της κοινωνίας των πολιτών και πολιτιστικούς συλλόγους αλλά δισταγμός για ένα θεσμικό πλαίσιο μόνιμης ανοικτής διαβούλευσης
- Πολλοί από τους 32 Δήμους πιστεύουν πως θα μπορούσε η πόλη τους να γίνει υπό προϋποθέσεις Ευρωπαϊκή Πολιτιστική

2^η φάση έρευνας – τελική 26 Ιουνίου – 26 Ιουλίου 2016

Πλαίσιο ολοκληρωμένης έρευνας

- Ανάλυση συμπερασμάτων 1^{ης} φάσης – διαβούλευση με συνεργάτες
- Τελική φάση της έρευνας με νέα ερωτηματολόγια ανά κατηγορία Δήμων – περιοχών
- Παράλληλα προβλέπεται η διενέργεια δειγματοληπτικών συνεντεύξεων με Δημάρχους και στελέχη των Δήμων
- Θα κληθούν να συμμετάσχουν με ειδικό τρόπο και οι Περιφέρειες της χώρας.

Τα ερωτηματολόγια

Προτείνονται 2 γενικά και 2 ειδικά ερωτηματολόγια:

Ερωτηματολόγια ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ τους Δήμους (~ 10' το καθένα)

- Ερωτηματολόγιο Α

Αυτο-αξιολόγηση του σταδίου εξέλιξης της πολιτιστικής στρατηγικής του κάθε Δήμου

- Ερωτηματολόγιο Β

Καταγραφή οραμάτων – στόχων – ποιοτικών χαρακτηριστικών πολιτιστικής στρατηγικής του κάθε Δήμου

Ειδικά ερωτηματολόγια ΓΙΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΗΜΩΝ (~ 6' το καθένα)

- Ειδικό Ερωτηματολόγιο 1^ο

Έρευνα αναγκών Δήμων σε υπηρεσίες / εργαλεία πολιτιστικής στρατηγικής

(Μόνο για Μεσαίους & Μεγάλους Δήμους (άνω των 20.000 δημοτών))

- Ειδικό Ερωτηματολόγιο 2^ο

Έρευνα αναγκών μικρών / νησιωτικών Δήμων

(Μόνο για πολύ μικρούς Δήμους < 3.000 κατοίκους)

Ερωτηματολόγια

Ερωτηματολόγιο Α : **Αυτο-αξιολόγηση του σταδίου εξέλιξης της πολιτιστικής στρατηγικής του κάθε Δήμου**

(Εκτίμηση χρόνου συμπλήρωσης : ~ 10')

Βασίζεται στο πρότυπο :

- «Ατζέντα 21 για τον πολιτισμό» για βιώσιμη πολιτιστική ανάπτυξη
- 9 «δεσμεύσεις – commitments” – 100 θέματα

Οι 9 δεσμεύσεις είναι οι ακόλουθες:

1. Πολιτιστικά Δικαιώματα
2. Κληρονομιά, Πολυμορφία και Δημιουργικότητα
3. Πολιτισμός και Εκπαίδευση
4. Πολιτισμός και Περιβάλλον
5. Πολιτισμός και Οικονομία
6. Πολιτισμός, Ισότητα και Κοινωνική Ένταξη
7. Πολιτισμός, Χωροταξία και Δημόσιος Χώρος
8. Πολιτισμός, Πληροφορία και Γνώση
9. Διακυβέρνηση Πολιτισμού

Εκτίμηση θέσης του πολιτισμού στο Δήμο / περιοχή με έμφαση στη βιώσιμη ανάπτυξη.

Τα τρία στάδια εξέλιξης για καθένα από τα 100 θέματα:

- Υπό-ανάπτυξη – Εξελισσόμενο- Προχωρημένο

Ερωτηματολόγιο

Ερωτηματολόγιο Β

Καταγραφή οραμάτων – στόχων – ποιοτικών χαρακτηριστικών πολιτιστικής στρατηγικής του κάθε Δήμου

- Ίδιο ερωτηματολόγιο με εκείνο 1ης φάσης έρευνας στην οποία απήντησαν 32 Δήμοι επι συνόλου 58 ερωτηθέντων
- Οι Δήμοι καλούνται να απαντήσουν σε 11 ερωτήσεις που οριοθετούν τι πιστεύουν ότι πρέπει να γίνει, πως να γίνει, το ρόλο των πολιτών και άλλων φορέων στην προοπτική αυτή ΚΑΙ καταθέτουν και δικές τους νέες προτάσεις
- Ποιό είναι το προφίλ των δημοτικών αρχόντων που ασχολούνται με τον πολιτισμό;
- Ποιό είναι το όραμά τους ;
- Αν έχουν καταθέσει πρόταση για τον πολιτισμό στους πολίτες; Αν την εφαρμόζουν ; Τι άλλο χρειάζεται να γίνει ;;
- Αν η στρατηγική τους για τον πολιτισμό καλύπτεται από εκείνη άλλων τομέων π.χ. Τουρισμού, ψυχαγωγίας
- Αν πιστεύουν ότι χρειάζονται εξειδικευμένα στελέχη σε θέματα πολιτισμού ;;
-

Ειδικά ερωτηματολόγια ΓΙΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΗΜΩΝ

Ειδικό Ερωτηματολόγιο 1^ο (~ 6')

Έρευνα αναγκών Δήμων σε υπηρεσίες / εργαλεία πολιτιστικής στρατηγικής

(Μόνο για Μεσαίους & Μεγάλους Δήμους (άνω των 20.000 δημοτών)

Κατ. 1: Υπηρεσίες συμβούλου πολιτιστικής στρατηγικής (μέχρι 2019)

Γενική διαγνωστική μελέτη, Στρατηγικός σχεδιασμός του Δήμου,

Προγραμματικές συμβάσεις πολιτιστικής ανάπτυξης, Χρηματοδοτικό σχέδιο –

Εξεύρεση εναλλακτικών πηγών.

Κατ. 2: Υπηρεσίες εκπαίδευσης σε θέματα πολιτιστικής διαχείρισης:

Διοργάνωση ειδικών σεμιναρίων με πρακτικές εφαρμογές ανά κατηγόρια :

Αιρετοί και στελέχη ΟΤΑ, Εκπρόσωποι ΜΚΟ, Στελέχη ΚΟΙΝΣΕΠ

Ενεργοί πολίτες, Ανεργοί

Κατ. 3: Υπηρεσίες συμβούλου διαχείρισης και υλοποίησης: Διοίκηση – Διαχείριση έργου (Project management)

Χρήση μεθοδολογιών δημόσιας διαβούλευσης – πρακτική εφαρμογή,

Αξιοποίηση Πλατφορμών διαδραστικής επικοινωνίας.

Ερωτηματολόγια

Ειδικό Ερωτηματολόγιο 2ο

Έρευνα αναγκών μικρών / νησιωτικών Δήμων

(Μόνο για πολύ μικρούς Δήμους < 3.000 κατοίκους)

Κατ. 1: Υπηρεσίες συμβούλου πολιτιστικής στρατηγικής (μέχρι 2019)

Κατ. 2: Υπηρεσίες εκπαίδευσης σε θέματα πολιτιστικής διαχείρισης:

Κατ. 3: Υπηρεσίες συμβούλου διαχείρισης και υλοποίησης: Διοίκηση – Διαχείριση έργου (Project management)

Ειδικές ερωτήσεις για προϋπολογισμούς / προσωπικού και δυνατότητες

- μικρών Δήμων
- νησιωτικών

Ερευνα της CulturePolis 2016 για την πολιτιστική στρατηγική των ελληνικών πόλεων

Άλλες ενέργειες

- Ειδική συμμετοχή περιφερειών
- Συνεντεύξεις - δείγμα

Παρουσίαση τελικών αποτελεσμάτων

- Διεθνής Διάσκεψη Συνεργασιών CulturePolis : Κέρκυρα 22-24 Σεπτεμβρίου 2016
- Ημερίδες σε Αθήνα και άλλες μεγάλες πόλεις (από Οκτώβριο 2016)
- Διαγωνισμός για τους πιο «καινοτόμους πολιτιστικά» Δήμους

... Και μετά τι ;;;

«Παρατηρητήριο CulturePolis για την πολιτιστική στρατηγική»

Πόλος αναφοράς για Δήμους και οργανισμούς

Ανοικτοί σε νέες συνεργασίες με ειδικευμένους οργανισμούς

>>> Έρευνες – μελέτες - δημοσιεύσεις

>>> Κέντρο πληροφόρησης

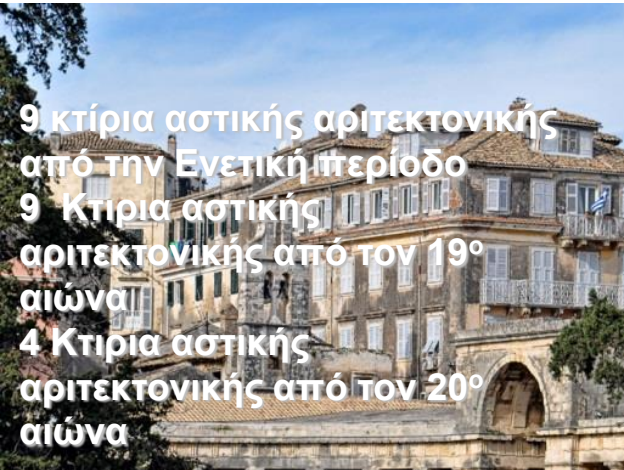
>>> Κέντρο παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών και εργαλείων και παροχής

>>> Κέντρο εκπαίδευσης σε καινοτόμες μεθόδους, τεχνικές και εργαλεία με εφαρμογή σε τουρισμό, τοπική ανάπτυξη

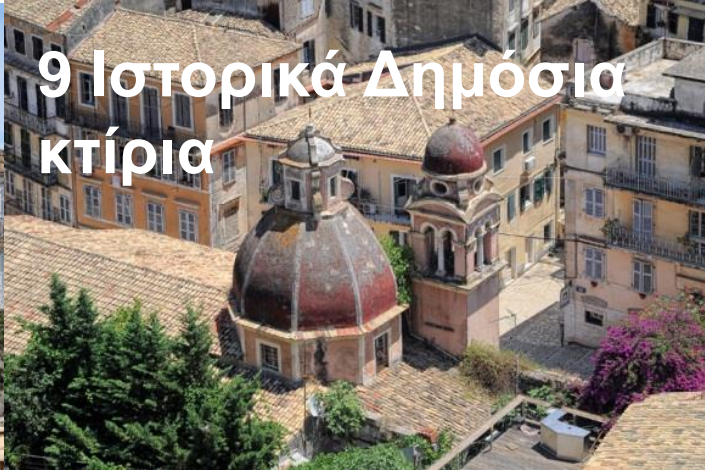
>>> Διασύνδεση με ευρωπαϊκούς και διεθνείς φορείς

... Και μετά τι ;;;

Ευχαριστώ για την προσοχή σας
ΚΑΙ
περιμένουμε προτάσεις για συνεργασίες
και
προωθήστε την έρευνα στους
Δήμους σας !

9 κτίρια αστικής αρχιτεκτονικής
από την Ενετική περίοδο
9 Κτίρια αστικής
αρχιτεκτονικής από τον 19^ο
αιώνα
4 Κτίρια αστικής
αρχιτεκτονικής από τον 20^ο
αιώνα

9 Ιστορικά Δημόσια
κτίρια

36 εκκλησίες

χορευτικές
ομάδες

θεατρικές
ομάδες

18
Φιλαρμονικές

Βυζαντινά
μνημεία

Παραδοσιακά
προϊόντα

Παραδοσιακές
συνταγές